

Magdalena Parus
AGH w Krakowie

JAK PRZEDSTAWIĆ PIOSENKĘ, CZYLI MUZEUM POLSKIEJ PIOSENKI W OPOLU

Wprowadzenie

Tematyka wystaw muzealnych jest obecnie tak różnobarwna, że trudno byłoby znaleźć aspekt życia człowieka, który został w nich pominięty. Obok muzeów narodowych i historycznych czy galerii sztuki dawnej i współczesnej funkcjonują muzea o tematyce sportowej i motoryzacyjnej¹, a także te dotyczące techniki oraz erotyki². Ekspozycje muzealne przyjmują współcześnie rozmaite formy i można wśród nich odnaleźć takie o charakterze narracyjnym, rekonstrukcyjnym, symulacyjnym oraz partycypacyjnym. Wystawy narracyjne nie tylko pokazują artefakty związane z tematyką muzeum, na przykład historią regionu, lecz również umieszczają je w zrekonstruowanym kontekście historycznym, przy czym istotną rolę odgrywa tutaj misja edukacyjna. W ekspozycjach o charakterze rekonstrukcji czy symulacji na podstawie faktów historycznych kreowana jest przeszłość; przez to odbiorcy wystawy zaangażowani są w ukazywaną historię i mogą wyobrazić sobie, jak dawniej wyglądał świat przedstawiony w ekspozycji. Z kolei w wystawach partycypacyjnych widzowie poza tym, że są zaangażowani w oglądanie, sami tworzą ich zawartość, dzieląc się swoimi przemyśleniami i doświadczeniami z innymi odbiorcami, jak dzieje się to w przypadku komercyjnego Muzeum NRD w Berlinie (DDR-Museum)³. Muzeum można określić mianem jednostki organizacyjnej, która nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku, a jej głównym celem ma być nie tylko kolekcjonowanie, lecz także ochrona i udostępnianie zbiorów, które stanowią część dziedzictwa kulturowego ludzkości. Muzeum powinno zatem informować o zgro-

---

¹ W. Pokojńska, *Mercedes-Benz Muzeum Stuttgart – muzeum idealne?*, „Zarządzanie w Kulturze” 2014, nr 2, s. 117–130.

² M. Pałasz, *Muzeum jako świątynia erotyzmu. Kultura jako źródło rozkoszy. Tło i przesłanki istnienia europejskich muzeów o tematyce seksualnej*, „Zarządzanie w Kulturze” 2011, nr 2, s. 139–155.

³ A. Ziemińska-Witek, *Muzeum*, [w:] *Modi memorandi. Leksykon kultury pamięci*, red. M. Saryusz-Wolska, R. Traba, Warszawa 2014, s. 246.

madzonych przez siebie zbiorach oraz o ich wartości, jak też kształtować wrażliwość poznawczą i estetyczną⁴. Coraz częściej pojawiają się jednak opinie, że należy wprowadzać do muzeum więcej elementów rozrywkowych⁵. Ten zabieg stałego uatrakcyjniania wystaw muzealnych poprzez wprowadzanie aspektów rozrywkowych tłumaczyć można kondycją współczesnej kultury, w której coraz bardziej liczy się czas wolny i zabawa. Współczesne muzeum staje się także coraz częściej instytucją nastawianą głównie (lub również) na zysk, a komercjalizacja wstaw muzealnych łączy się z wysokimi cenami biletów czy jakże często spotykanymi sklepikami pełnymi pocztówek, reprodukcji, suvenirów, napojów i słodczy. W artykule zostanie poruszona tematyka muzeum prezentującego muzykę, która jako część kultury i dziedzictwa kulturowego powinna poprzez instytucje muzealne być udostępniana i upowszechniana⁶.

1. Czym jest muzyka?

Dzięki mediom i nowym technologiom muzyka towarzyszy nam obecnie niemal wszędzie i stale. Jest obecna w czasie wolnym i pracy, w zaciszu domowym i podróży, w sklepie i na ulicy; przez to stanowi bez wątpienia jeden z najważniejszych wymiarów ludzkiego życia. Uczeni zgodni są co do tego, że trudno znaleźć społeczność i jej kulturę, która pozbawiona byłaby muzyki; odnosi się to zarówno do współcześnie nam znanych, jak i historycznych społeczności, co potwierdzają badania etnograficzne⁷. Trudno jednak o jednoznaczne ustalenia odnośnie tego, czym dokładnie jest muzyka. Dwaj niemieccy muzykolodzy, Carl Dahlhaus i Hans Heinrich Eggebrecht, wyróżnili jednak fundamentalne cechy muzyki, przynajmniej muzyki europejskiej. Są nimi, po pierwsze, jej matematyczne podstawy oraz zdolność do odzwierciedlania i wywoływania emocji, o czym pisali już starożytni myśliciele. Stąd też muzykę można nazwać „zmatematyzowaną emocją” lub „zemocjonalizowaną *mathesis*”⁸. Po drugie, muzyka posiada estetyczne znaczenie i symboliczne przesłanie⁹. Po trzecie, muzyka jako wydarzenie istnieje w czasie. Jak pisze H.H. Eggebrecht, muzyka „trwa – na przykład trzydzieści minut. Przez to nie odróżnia się od wszystkiego, co istnieje. Wszystko istnieje w czasie mierzonym przez zegary. Potrzebują go także inne sztuki. [...] Lecz czas, w którym istnieją sztuki, nie jest tylko czasem zegarów, jest także innym czasem. Ten czas nazywa się często czasem przeżycia: »obiektywny« czas staje się za sprawą

⁴ Ibidem, s. 248.

⁵ Z. Żygulski, *Muzea na świecie. Wstęp do muzealnictwa*, Warszawa 1982, s. 77.

⁶ Należy w tym miejscu zaznaczyć, że kwestia praw autorskich w przypadku dzieł muzycznych, szczególnie tych współczesnych, jest złożona i powinna być ze szczególną starannością traktowana przez organizatorów muzealnych wystaw.

⁷ B. Schaeffer, *Dzieje muzyki*, Warszawa 1983, s. 17.

⁸ C. Dahlhaus, H.H. Eggebrecht, *Co to jest muzyka?*, przeł. D. Lachowska, Warszawa 1992, s. 35–43.

⁹ Ibidem, s. 113–125.

tego, co się w nim dla mnie wydarza, czasem »subiektywnym«¹⁰. Po czwarte, muzyka „pozbawiona jest wprawdzie przedmiotu, lecz wyraża pewne znaczenie”¹¹. Dwie z tych podstawowych cech są ważne w kontekście pytania o sposób przedstawiania muzyki w muzeum: jej asubstancjonalność i brak aspektu przestrzennego oraz jej istnienie w czasie, także we wspomnianym wcześniej „czasie subiektywnym”. Wynika z tego zatem, że muzyka, mająca niematerialny i aprzestrzenny charakter, musi się rozgrywać w czasie, aby mogła zostać usłyszana i przeżyta, a także zaprezentowana w muzealnej gablocie.

2. Muzyczne muzea – krótki przegląd

Wiele muzeów, zarówno w Polsce, jak i na świecie, podejmuje tematykę muzyki i przyznać trzeba, że czyni to na rozmaite sposoby. Jarosław Wasik dokonał ich przeglądu i podzielił je na klasyczne, „instrumentalne”, monograficzne, rozrywkowo-olidschoolowe oraz rozrywkowo-nowoczesne. Muzea klasyczne i „instrumentalne” przedstawiają historię muzyki najczęściej w sposób tradycyjny, na przykład poprzez ekspozycję instrumentów czy prezentację zgromadzonych dokumentów, jak partytury, rękopisy czy plakaty. Przywołanymi przez J. Wasika przykładami takich muzeów są między innymi Muzeum Instrumentów Muzycznych w Berlinie (Musikinstrumenten-Museum), Muzeum Historii Muzyki w Budapeszcie (Zenetörténeti Múzeum), Muzeum Instrumentów Muzycznych w Brukseli (Musée des instruments de musique), Muzeum Muzyki w Paryżu (Musée de la musique) oraz Muzeum Instrumentów Muzycznych w Warszawie. Muzea monograficzne zajmują się najczęściej twórczością kompozytorów muzyki poważnej – Bedřichowi Smetanie poświęcone jest muzeum w Pradze, Johannowi Sebastianowi Bachowi – muzeum w Lipsku, a Fryderykowi Chopinowi – muzeum w Warszawie (Muzeum Fryderyka Chopina). W sposób rozrywkowy, aczkolwiek w starym stylu, twórczość Beatlesów prezentuje Muzeum Beatlesów w Liverpoolu (The Beatles Story). Zwiedzający mogą obejrzeć tam listy od fanów, wycinki prasowe, plakaty, replikę żółtej łodzi podwodnej i samolotu oraz cztery manekiny imitujące prawdziwych Beatlesów. Podobnie zorganizowane jest Muzeum Władimira Siemionowicza Wysockiego – Dom Wysockiego na Tagance w Moskwie (Дом Высоцкого на Таганке), gdzie znajdują się rękopisy artysty, dokumenty, pozwolenia na granie, gitary i kostiumy¹².

Muzeum zespołu ABBA w Sztokholmie (ABBA The Museum) jest natomiast przykładem muzeum rozrywkowego, które przedstawia twórczość szwedzkiego zespołu w sposób nowoczesny. W tym funkcjonującym od 2013 roku muzeum twórcy ekspozycji wykorzystali nowe technologie, dzięki czemu otrzymali nowoczesne i interaktywne miejsce. Aby odwiedzić muzeum ABBY, można zarezerwować i kupić bilet przez Internet, a następnie wy-

¹⁰ Ibidem, s. 160.

¹¹ Ibidem, s. 173.

¹² J. Wasik, *Dźwięk w gablocie. O muzycznych muzeach w Europie*, „Piosenka. Rocznik kulturalny” 2014, nr 2, s. 366–373.

drukować go przy wejściu do muzeum w automacie i otrzymać wydruk z kodem kreskowym. Dzięki temu w sieci zostanie upamiętniona historia wizyty, którą można będzie obejrzeć po powrocie do domu przez portal internetowy muzeum. Otrzyma się też wirtualną pamiątkę, na przykład własne wykonanie jednego z hitów ABBY czy remiksu ich utworu. W muzeum znajduje się bowiem scena, na której można zaśpiewać w towarzystwie realistycznych hologramów członków zespołu oraz sala z monitorem, gdzie za pomocą kamery umieszcza się zwiedzających w teledysku zespołu. Specjalny program komputerowy daje również możliwość wirtualnego zakładania kostiumów zespołu¹³.

3. Muzeum a nowe technologie

Wiele współczesnych wystaw o tematyce innej niż muzyczna zawiera obecnie prezentacje multimedialne, ekrany pseudoholograficzne czy interaktywne stanowiska; właściwie każde muzeum wykorzystuje potencjał Internetu w celu promocji i informowania zwiedzających o godzinach otwarcia, cenach biletów czy nadchodzących wydarzeniach. Nowe technologie umożliwiają budowanie katalogów elektronicznych, systemów inwentaryzacji oraz są wykorzystywane w obszarze ekspozycji¹⁴. Muzea czerpią z nowoczesnych technologii przede wszystkim na dwa sposoby: poprzez wykorzystanie wirtualnej i wzbogaconej rzeczywistości oraz zastosowanie audioprzewodników. Dzięki wirtualnej i wzbogaconej rzeczywistości możliwe stają się nowe sposoby interakcji z obiektami muzealnymi. Co ważne, pokolenie współczesnych nastolatków doskonale zna te możliwości, więc ich zastosowanie w ekspozycjach muzealnych może zwiększać zainteresowanie młodych osób przekazem kulturowym¹⁵. Audioprzewodniki prezentują specjalnie przygotowane informacje dotyczące wystawy. Wykorzystują one pozycjonowania GPS, przesyłanie danych przez interfejs bluetooth czy znaczniki radiowe RFID. Największą wadą audioprzewodników jest to, że zwiedzający może wysłuchać przygotowanych dla niego treści wyłącznie w muzeum i nie może przeżyć zwiedzania jeszcze raz, na przykład po powrocie do domu. Taką możliwość dają natomiast otwarte audioprzewodniki, pozwalające zwiedzającym na użycie urządzenia, które stanowi ich własność, na przykład smartfona. W ten sposób zwiedzający mogą zabrać treść nagrania do domu i ponownie przeżyć wizytę w muzeum¹⁶.

4. Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu

Nowe technologie, obecne również w opisanym powyżej sztokholmskim muzeum, są wykorzystywane coraz częściej w tworzeniu ekspozycji muzealnych i umożliwiają ukazanie muzyki pomimo jej asubstancjonalności oraz trwania w czasie. To właśnie muzeum ABBY

¹³ Ibidem, s. 372–373.

¹⁴ W.R. Wiza, *Nowe technologie informacyjne w muzeach*, [w:] *Ekonomia muzeum*, red. D. Folga-Januszewska, B. Gutowski, Kraków 2011, s. 89.

¹⁵ M. Parus, *Dla kogo muzeum? „Cyfrowi tubylcy” i „cyfrowi emigranci” w multimedialnej przestrzeni muzealnej*, „Kognitywistyka i Media w Edukacji” 2016, nr 2, s. 57–66.

¹⁶ W.R. Wiza, *Nowe technologie informacyjne...*, op. cit., s. 92–93.

w Sztokholmie stanowiło wzorzec dla otwartego w 2016 roku Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu, samorządowej instytucji kultury, której celem jest popularyzacja polskiej piosenki i ochrona jej dorobku. Siedziba muzeum, usytuowana w opolskim amfiteatrze, prezentuje nowoczesną, multimedialną wystawę, która przedstawia historię polskiej piosenki od początków XX wieku do lat współczesnych na tle historycznym i społeczno-kulturowym. Muzeum prowadzi także od 2009 roku działalność archiwalno-dokumentacyjną, wystawienniczą, edukacyjną oraz kulturalno-oświatową. Wybór opolskiego amfiteatru jako siedziby Muzeum Polskiej Piosenki wydaje się w pełni uzasadniony. To właśnie tutaj odbywał się od 1963 roku Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej, jeden z czterech najważniejszych muzycznych festiwali w okresie PRL-u. Obok niego odbywał się także Międzynarodowy Festiwal Piosenki w Sopocie (od 1960 roku), Festiwal Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu (od 1967 roku) oraz Festiwal Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze (od 1965 roku). Zauważyć należy, że wszystkie te festiwale umiejscowiono na ziemiach zachodnich i północnych, czyli tak zwanych Ziemiach Odzyskanych. Ten propagandowy zabieg miał na celu ukazanie spójności tych terenów z resztą Polski pod względem gospodarczym, społecznym i kulturowym. Usytuowanie festiwalu piosenki polskiej w „piastowskim” Opolu, w amfiteatrze na opolskim Ostrówku, zbudowanym na dawnych „szańcach szwedzkich” Zamku Piastowskiego, nieopodal terenu wykopalisk archeologicznych i Wieży Piastowskiej, było działaniem przemyślanym, podobnie jak w przypadku festiwalu w Sopocie, dokąd przyjeżdżali zagraniczni wykonawcy, by śpiewać w mieście o bogatych, przedwojennych tradycjach wielokulturowości¹⁷.

Otwarcie wystawy głównej Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu miało miejsce 26 sierpnia 2016 roku. Jak już wspomniano, nowoczesna, multimedialna ekspozycja przedstawia historię polskiej muzyki rozrywkowej od lat dwudziestych XX wieku do czasów współczesnych¹⁸. W Muzeum Polskiej Piosenki zgromadzono 580 teledysków i programów muzycznych, 1500 wydawnictw o tematyce muzycznej, 2000 fotografii oraz 2000 nagrań audio; znaczna część tego zbioru prezentowana jest na wystawie. Jest to możliwe dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii, które umożliwiają prezentację dzieł muzycznych pomimo ich asubstancjonalności i czasowości. Oczywiście w muzeum umiejscowiono również rzeczywiste eksponaty, jak na przykład słynny fortepian Eduarda Seilera z 1919 roku, na którym podczas drugiej edycji Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu grał w ulewnym deszczu Robert Filiński, czy replikę neonu „Witamy w stolicy polskiej piosenki”, który umiejscowiony był przez lata na budynku Hotelu Opole (obecnie Hotel Mercure) przy ulicy Krakowskiej.

Muzeum Polskiej Piosenki jest instytucją, która zastosowała kilka strategii rozwoju współczesnych instytucji muzealnych wyróżnionych przez Andrzeja Kicińskiego. Są nimi:

---

¹⁷ B.M. Jankowski, M. Misiorny, *Muzyka i życie muzyczne na Ziemiach Zachodnich i Północnych 1945–1965*, Poznań 1968, s. 199–227.

¹⁸ W tym miejscu chciałam serdecznie podziękować dyrektorowi Muzeum Polskiej Piosenki, panu Jarosławowi Wasikowi, oraz pracownikom muzeum z działy Wystaw i Edukacji za pomoc przy tworzeniu tego artykułu i za udzielenie wielu informacji na temat muzeum jeszcze przed otwarciem głównej ekspozycji.

strategia tożsamości, strategia podnoszenia atrakcyjności poprzez lokalizację muzeum, strategia perfekcyjnej ekspozycji, strategia przyjemnego zwiedzania, strategia aktywnego uczestnictwa oraz strategia ograniczonych nakładów i samofinansowania¹⁹. W obecnym świecie, w którym wzrasta znaczenie dziedzictwa kulturowego, niezwykle istotna staje się strategia tożsamości. Istotny element tej strategii stanowi lokalizacja muzeum oraz odpowiednia konstrukcja ekspozycji, tak aby mogła ona u widza (przede wszystkim mieszkańca regionu czy członka wspólnoty narodowej) wywoływać uczucia wzruszenia i podniosłości. Ważny jest również bogaty program imprez towarzyszących o charakterze wychowawczo-dydaktycznym. Z tego powodu Muzeum Polskiej Piosenki ma siedzibę w Opolu – „stolicy polskiej piosenki” – w amfiteatrze, w którym od ponad pół wieku odbywa się Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej. Część ekspozycji poświęcona jest właśnie historii festiwalu, co powoduje, że mieszkańcy Opola czują się wyróżnieni, jako że większości z nich festiwal ten towarzyszy od lat i stanowi element ich życia codziennego. Jeszcze przed otwarciem stałej ekspozycji Muzeum Polskiej Piosenki prowadziło również inicjatywy o charakterze edukacyjnym, skierowane przede wszystkim do mieszkańców miasta, w tym najmłodszych, jak dla przykładu „Mała Akademia Piosenki” czy warsztaty dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym: „Wszystko gra – czyli poznajemy instrumenty”, „ABC piosenkowania”, „Lekcje słuchania – od patefonu do MP3”.

Z wyżej opisaną strategią łączy się kolejna, polegająca na podnoszeniu atrakcyjności muzeum. Muzeum Polskiej Piosenki przyciąga mieszkańców Opola oraz turystów nie tylko poprzez wystawę, lecz także towarzyszące jej wydarzenia. Muzeum organizuje liczne koncerty oraz spotkania ze znanymi polskimi artystami i osobami z branży muzycznej. W ten sposób staje się również elementem promocji i rozwoju miasta oraz regionu i wpływa pozytywnie na turystykę kulturową²⁰.

W strategii doskonałej ekspozycji to właśnie sama wystawa stanowi magnes przyciągający zwiedzających. Główna ekspozycja muzealna w opolskim muzeum przedstawia historię muzyki polskiej od początku XX wieku do czasów współczesnych. Główną częścią wystawy są dwie multimedialne ściany muzyczne umieszczone na dolnym poziomie muzeum. Po lewej stronie prezentowana jest muzyka z lat 1920–1970, po prawej natomiast z okresu od lat osiemdziesiątych XX wieku do dnia dzisiejszego. Dwie fale projekcyjno-dotykowe o długości około 30 metrów ustawione są równolegle do siebie i tworzą rodzaj „muzycznych ścian”. Co kilka metrów umieszczono w nich tak zwane „rybie oko”, w którym, jak w kalejdoskopie, prezentowane są kilkuminutowe fragmenty filmów dokumentalnych, przedstawiające najważniejsze wydarzenia społeczno-polityczne danego okresu. Zwiedzający po naciśnięciu odpowiedniego hasła na „muzycznych ścianach” otrzymuje informacje o artyście, zespole czy wydarzeniu muzycznym poprzez prezentowane teledyski, fragmenty filmów dokumentalnych, archiwalne zdjęcia lub relacje z koncertów. Warto podkreślić, że

¹⁹ A. Kiciński, *Muzea. Zagadnienia rozwoju i projektowania. Polska perspektywa*, Warszawa 2011.

²⁰ Od samego początku swojego istnienia Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu był traktowany w pewnym sensie jako element promocji miasta i regionu. M. Parus, *Obecność Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w PRL-owskich przewodnikach turystycznych po Opolu i Opolszczyźnie*, „Prace Kulturoznawcze” 2015, t. XVII, s. 113–121.

choć jest to muzeum muzyczne, panuje w nim cisza, ponieważ wszystkie prezentowane na wystawie materiały audiowizualne są zintegrowane z systemem audioprzewodnika, który każdy zwiedzający otrzymuje przy wejściu. Jest to system oparty na wysokiej jakości słuchawkach, umożliwiający zwiedzającemu uzyskanie informacji o eksponowanych treściach. Ścieżka dźwiękowa jest zintegrowana z wyświetlanym obrazem, a sam system zaprojektowano w taki sposób, że nawet kilka osób jednocześnie może odtwarzać i słyszeć ten sam materiał. Pomiędzy „muzycznymi ścianami” umieszczone są tak zwane „wyspy tableatów”, czyli 20 stanowisk z tablekami, dzięki którym zwiedzający mogą otrzymać bardziej szczegółowe informacje na temat danego wykonawcy czy zespołu muzycznego. Miejsce to ma również na celu rozładowanie ewentualnego tłoku, który może powstać przy „muzycznych ścianach”. Na parterze muzeum przedstawiono historię Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu oraz historię rejestracji i odtwarzania dźwięku. Na antresoli muzeum, w centralnym punkcie, znajduje się osiem kul muzycznych, w których prezentowany jest multimedialny *Leksykon Polskiej Muzyki Rozrywkowej* Ryszarda Wolańskiego oraz dłuższe materiały audiowizualne. Jedną z największych atrakcji muzeum znajduje się jednak na parterze. To szafa z kostiumami znanych polskich wykonawców. Dzięki specjalnemu programowi komputerowemu można wirtualnie przymierzyć dany kostium, a jeśli się udostępni swój adres mailowy, otrzyma się pamiątkowe zdjęcie z tej niezwykłej sesji.

Kolejną strategią wymianianą przez A. Kicińskiego to strategia przyjemnego zwiedzania. Wewnątrz Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu zwiedzający nie traci orientacji, między innymi dlatego, że wystawa prezentowana jest na niedużej przestrzeni. Na antresoli znajdują się wspomniane kule muzyczne z wygodnymi kanapami, na których zwiedzający może chwilę odpocząć i w ten sposób uniknąć uczucia przemęczenia czy ograniczenia percepcji. Na parterze w okolicy „muzycznych fal” ustawiono okrągłe siedziska z gazetami, również przeznaczone do odpoczynku. Jest też sala edukacyjno-zabawowa dla dzieci oraz doskonale wyposażona biblioteka z czytelnią, która może być wykorzystana jako sala edukacyjna. Warto wspomnieć, że w muzeum znajduje się także sala kinowo-koncertowa, która mieści około 80 osób; tu można wyświetlać filmy muzyczne, jak współtworzony przez Muzeum Polskiej Piosenki wraz z TVP Rozrywką film *Muzeum Polskiej Piosenki, czyli historia jednego przeboju*. Ponadto w tej Sali odbywają się kameralne koncerty oraz zajęcia edukacyjne i zajęcia warsztatowe, które organizuje Muzeum Polskiej Piosenki i które uzupełniają podstawowy program muzealny. Dzięki wszystkim tym miejscom realizowana jest strategia aktywnego uczestnictwa, która ułatwia zwiedzającemu wejście w interakcję z główną ekspozycją.

Zakończenie

Każda z wymienionych przez A. Kicińskiego strategii została wprowadzona w życie przez pomysłodawców i twórców Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu. Instytucja ta jest przykładem nowoczesnego, rozrywkowego muzeum, które dzięki nowym technologiom

umożliwia zapoznanie się z częścią polskiego dziedzictwa kulturowego, jaką jest polska piosenka. To właśnie dzięki postępowi technologicznemu w końcu udało się asubstancjonalną i czasową naturę muzyki „zamknąć w gablocie”. Posługując się przywołaną na wstępie tego tekstu typologią Zdzisława Żygulskiego, ekspozycję, którą proponuje Muzeum Polskiej Piosenki, można określić mianem rekonstrukcyjnej czy też symulacyjnej, jako że jej odbiorcy mają możliwość poczuć klimat lat, w których powstawała prezentowana muzyka. Natomiast elementy rozrywkowe wprowadzone do ekspozycji tę podróż w czasie dodatkowo uatrakcyjniają.

Bibliografia

- Dahlhaus C., Eggebrecht H.H., *Co to jest muzyka?*, przeł. D. Lachowska, Warszawa 1992.
- Jankowski B.M., Misiorny M., *Muzyka i życie muzyczne na Ziemiach Zachodnich i Północnych 1945–1965*, Poznań 1968.
- Kiciński A., *Muzea. Zagadnienia rozwoju i projektowania. Polska perspektywa*, Warszawa 2011.
- Pałasz M., *Muzeum jako świątynia erotyzmu. Kultura jako źródło rozkoszy. Tło i przesłanki istnienia europejskich muzeów o tematyce seksualnej*, „Zarządzanie w Kulturze” 2011, nr 2.
- Parus M., *Obecność Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w PRL-owskich przewodnikach turystycznych po Opolu i Opolszczyźnie*, „Prace Kulturoznawcze” 2015, t. XVII.
- Parus M., *Dla kogo muzeum? „Cyfrowi tubylcy” i „cyfrowi emigranci” w multimedialnej przestrzeni muzealnej*, „Kognitywistyka i Media w Edukacji” 2016, nr 2.
- Pokojska W., *Mercedes-Benz Muzeum Stuttgart – muzeum idealne?*, „Zarządzanie w Kulturze” 2014, nr 2.
- Schaeffer B., *Dzieje muzyki*, Warszawa 1983.
- Wasik J., *Dźwięk w gablocie. O muzycznych muzeach w Europie*, „Piosenka. Rocznik kulturalny” 2014, nr 2.
- Wiza W.R., *Nowe technologie informacyjne w muzeach*, [w:] *Ekonomia muzeum*, red. D. Folga-Januszewska, B. Gutowski, Kraków 2011.
- Ziemińska-Witek A., *Muzeum*, [w:] *Modi memorandi. Leksykon kultury pamięci*, red. M. Saryusz-Wolska, R. Traba, Warszawa 2014.
- Żygulski Z., *Muzea na świecie. Wstęp do muzealnictwa*, Warszawa 1982.

Magdalena Parus

Jak przedstawić piosenkę, czyli Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu

W artykule podjęto tematykę prezentowania muzyki w instytucjach muzealnych. Muzyka jako część dziedzictwa kulturowego coraz częściej stanowi przedmiot ekspozycji muzealnych. Nowoczesne technologie, tak chętnie wykorzystywane obecnie w muzeach, umożliwiają ukazanie muzyki przy jej asubstancjonalności i czasowym charakterze. Jednym z celów artykułu jest także przedstawienie Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu jako nowoczesnej instytucji, która poprzez swoją multimedialną wystawę prezentuje historię piosenki polskiej od lat dwudziestych XX wieku po współczesność.

Słowa kluczowe: muzeum, muzyka, nowe technologie, Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu.

How to present a song – Polish Song Museum

The article concerns the presentation of music in the museum institutions. Music, as a part of the cultural heritage, is more often the subject of museum exhibitions. Modern technologies, more willingly applied in museums, allow us to show music within its temporary character and immateriality. Another purpose of this article is to show the Polish Song Museum in Opole as a modern institution, which through its multimedia exhibition presents the history of Polish songs from the 20's of the twentieth century till the present day.

Keywords: museum, music, new technologies, Polish Song Museum in Opole.

Translated by Barbara Cyrek

